

Registerkort Nr E23

Description

1958 Minnessten över avlidna soldater vid Vadstena krigsmanshus i Vadstena

Län: Östergötland

default watermark

Kommun (motsv): Vadstena

Lägesbeskrivning

Kartbeskrivning: 50 m NO Vadstena klosterkyrka

GPS-angivelse: [N58°27'3.60" E14°53'32.31"](#)

Inventerad

Namn: Claes och Eva Grafström,
Hans Wigren, Lena Mindus

Datum: 2020-08-06

Historia

När den svenska armén på 1600-talet började tvångsutskrive soldater ökade behovet av att ta hand om dem som skadats. Ett första försök var krigsmanshuset i Vadstena där tjugofem soldatfamiljer fick fritt uppehälle. Idén var god, men fick inte väl ut.

Arkitekten Simon de la Vallée fick i uppdrag att göra förslag till om- och nybyggnad för krigshospitalet, efter Gustav II Adolfs initiativ till ett invalidhotell för krigsskadade soldater och deras familjer inrymt i det övergivna Vadstena kloster. Först i mitten på 1640-talet blir västra längan på- och ombyggd. På ömse sidor av en mittkorridor ligger enrummiga familjebostäder i flera våningar med möjlighet för egen matlagning vid spisar intill rummets ingång. Huset är

utvärldigt vitputsat.

Gratial (av latin: *gratia*, nåd) var i äldre tid den pension från Vadstena krigsmanshuskassa, som tilldelades korpraler och soldater som erhölet avsked från svenska armén. Dessa kallades stundom *gratialister*. Pensionerna utdelades ända till 1905 vid så kallade *gratialistmöten*, vilka hölls i december och juni eller i januari och juli på vissa bestämda ställen inom varje regementes område.

1783 stängdes krigsmanhuset.

Åtgärd

Namn: Vadstena kyrksamfund

Adress: Lärkvägen 2, 592 32 Vadstena

Tfnr: 0143-29860

Mail-adress: griftegarden@vadstena.nu

Kostnader

Vård, skötsel/år: –

Renovering (vid behov): –

Vårdare

Namn: Åtgärdaren

Åvrigt

Minnessten av röd granit rest 1958. 1,6 x 0,8 m och 0,2 m djup.

Text under en värrja och tre öppna kronor: ÅR VILAR GRATIALISTER FRÅN VADSTENA KRIGSMANSHUS SAMT KAROLINER HEMFÄRDA FRÅN POLTAVA

Text på framsidan: STENEN RESTES Å 1958

Informationsskylt: Nej

Claes Grafström

Chef SvMM inventeringsgrupp

Projektet har finansierats av Försvarsmakten

Category

1. Registerkort

Date Created

2020/08/19

Author

christian